

Załącznik do Zarządzenia nr 3/2025/2026
Dyrektora Zespołu Szkół Stowarzyszenia Absolwentów Szkół
Rolniczych im. prof. T. Marchlewskiego w Trzcinicy
z dnia 28.09.2026r.

Zespół Szkół Stowarzyszenia Absolwentów Szkół Rolniczych w Trzcinicy

Procedury Postępowania w Sytuacjach Kryzysowych

Trzcinica 2026 r.

Procedura nr 1

Postępowanie w sprawie przypadku podejrzenia spożycia alkoholu lub substancji psychoaktywnych przez ucznia na terenie szkoły

§ 1.

Tryb interwencji i zabezpieczenia ucznia

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły, który powziął uzasadnione podejrzenie, że uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub środków odurzających, zobowiązany jest do niezwłocznego odizolowania ucznia od grupy rówieśniczej.
2. Ucznia należy umieścić w bezpiecznym, odrębnym pomieszczeniu.
3. Obowiązuje bezwzględny zakaz pozostawiania ucznia bez nadzoru.
4. O zaistniałym incydencie należy natychmiast powiadomić Dyрекcję Szkoły oraz pedagoga lub psychologa szkolnego
5. Opiekę nad uczniem sprawuje wyznaczony przez Dyrektora pracownik szkoły do czasu przyjazdu rodziców lub służb ratunkowych.

§ 2.

Postępowanie w stanach zagrożenia zdrowia

1. W przypadku stwierdzenia u ucznia objawów ciężkich (zaburzenia świadomości, wymioty, utrata przytomności, drgawki), pracownik szkoły zobowiązany jest do niezwłocznego wezwania zespołu ratownictwa medycznego.
2. Do czasu przyjazdu lekarza, pierwszej pomocy przedmedycznej udziela pielęgniarka szkolna lub osoba przeszkolona w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

§ 3.

Obowiązki informacyjne i współpraca ze służbami

1. Dyrektor szkoły lub wyznaczona przez niego osoba dokonuje niezwłocznego zawiadomienia rodziców (opiekunów prawnych) o stanie ucznia.
2. Rodzice zostają zobowiązani do natychmiastowego stawiennictwa w szkole i przejęcia opieki nad dzieckiem.
3. Dyrektor szkoły powiadamia Policję w sytuacjach, gdy:
 - 1) uczeń zachowuje się agresywnie, stwarzając zagrożenie dla życia lub zdrowia własnego oraz osób postronnych,

- 2) rodzice odmawiają stawienia się w szkole w celu odebrania dziecka,
- 3) rodzice stawiający się po dziecko znajdują się w stanie uniemożliwiającym sprawowanie bezpiecznej opieki.

§ 4.

Dokumentowanie incydentu

1. Z przebiegu interwencji sporządza się niezwłocznie notatkę służbową, która musi zawierać:
 - 1) datę i dokładną godzinę stwierdzenia zdarzenia,
 - 2) opis zdarzenia
 - 3) chronologiczny wykaz podjętych działań i osób poinformowanych o zdarzeniu.
2. Notatkę podpisuje osoba sporządzająca oraz świadkowie interwencji.

§ 5.

Konsekwencje i działania naprawcze

1. Po ustaniu stanu nietrzeźwości/odurzenia, wychowawca lub pedagog przeprowadza obowiązkową rozmowę dyscyplinującą z uczniem oraz jego rodzicami.
2. Wobec ucznia stosuje się kary dyscyplinarne zgodnie z katalogiem kar zawartym w Statucie Szkoły.
3. Szkoła zapewnia uczniowi pomoc psychologiczno-pedagogiczną, w tym skierowanie na rozmowy z psychologiem w celu diagnozy przyczyn zdarzenia.
4. W przypadku powtarzających się incydentów lub braku współpracy ze strony rodziców, Dyrektor szkoły kieruje do Sądu Rodzinnego wniosek o wgląd w sytuację nieletniego w związku z przejawami demoralizacji.

Procedura nr 2

Postępowanie z uczniem nieletnim uchylającym się od udziału w zajęciach lekcyjnych i przebywającym bez nadzoru na terenie szkoły

§ 1.

Postanowienia ogólne

1. Niniejsza procedura określa algorytm działań pracowników szkoły w sytuacji, gdy uczeń samowolnie opuszcza zajęcia edukacyjne lub odmawia udania się do sali lekcyjnej, przebywając w korytarzach lub innych ciągach komunikacyjnych szkoły.
2. Nadrzędnym celem procedury jest zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa oraz realizacja ustawowego obowiązku nadzoru pedagogicznego.

§ 2.

Tryb interwencji bezpośredniej

1. Nauczyciel stwierdzający obecność ucznia na korytarzu w czasie trwania zajęć zobowiązany jest do wydania wiążącego polecenia służbowego niezwłocznego udania się do właściwej sali lekcyjnej.
2. W przypadku czynnego lub biernego oporu ucznia (odmowy wykonania polecenia), nauczyciel niezwłocznie powiadamia o incydencie pedagoga szkolnego lub Dyrektora Szkoły.
3. Zabrania się stosowania wobec ucznia przymusu fizycznego, z wyjątkiem sytuacji przewidzianych w przepisach o obronie koniecznej lub stanie wyższej konieczności (bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia).

§ 3.

Przejęcie nadzoru i zawiadomienie opiekunów

1. Pedagog szkolny lub inny wyznaczony pracownik przejmuje nadzór nad uczniem, zapewniając mu opiekę w miejscu wyznaczonym (np. gabinet pedagoga, nie dopuszczając do samowolnego opuszczenia terenu szkoły przez ucznia).
2. Dyrektor lub upoważniony pracownik dokonuje niezwłocznego zawiadomienia telefonicznego rodziców (opiekunów prawnych) o zaistniałej sytuacji, wzywając ich do natychmiastowego stawiennictwa w placówce w celu przejęcia opieki nad dzieckiem.
3. Z każdej próby nawiązania kontaktu z rodzicem sporządza się adnotację (godzina, numer telefonu, rezultat rozmowy).

§ 4.

Postępowanie w przypadku odmowy współpracy przez rodziców

1. W sytuacji, gdy rodzic po odebraniu połączenia odmawia przyjazdu do szkoły i przejęcia opieki nad dzieckiem, pracownik prowadzący rozmowę informuje rodzica o:
 - 1) naruszeniu przez niego art. 95 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (brak sprawowania pieczy),
 - 2) fakcie, iż szkoła nie dysponuje środkami przymusu do realizacji planu lekcyjnego wbrew woli ucznia,
 - 3) konieczności wezwania Policji w celu zabezpieczenia nieletniego.
2. W przypadku podtrzymania odmowy przez rodzica lub braku możliwości kontaktu, Dyrektor Szkoły podejmuje decyzję o wezwaniu funkcjonariuszy Policji w celu przekazania ucznia pod nadzór służb uprawnionych do interwencji wobec osób nieletnich.

§ 5.

Postępowanie z uczniem pełnoletnim

1. Nauczyciel stwierdzający obecność ucznia na korytarzu w trakcie trwania lekcji wydaje mu polecenie udania się do sali lekcyjnej.
2. W przypadku odmowy, nauczyciel niezwłocznie odnotowuje ten fakt w dzienniku elektronicznym i powiadamia o incydencie pedagoga szkolnego.
3. Nauczyciel informuje ucznia o konsekwencjach statutowych
4. W przypadku gdy uczeń zachowuje się agresywnie, stwarzając zagrożenie dla życia lub zdrowia własnego oraz osób postronnych, Dyrekcja Szkoły lub osoba wyznaczona wzywa Policję

§ 6.

Dokumentowanie zdarzenia i skutki prawne

1. Po zakończeniu działań interwencyjnych, nauczyciel oraz pedagog sporządzają notatkę służbową, która zawiera chronologiczny opis zdarzeń, treść wydawanych poleceń oraz oświadczenia rodziców.
2. Wobec ucznia stosuje się kary dyscyplinarne przewidziane w Statucie Szkoły.
3. W przypadku rażącej odmowy współpracy ze strony rodziców (brak odbioru dziecka, ignorowanie wezwań), Dyrektor Szkoły występuje do Sądu Rejonowego, Wydział Rodzinny i Nieletnich z wnioskiem o wgląd w sytuację rodzinną nieletniego pod kątem zaniedbań opiekuńczych.

Procedura nr 3

Postępowanie w przypadku usiłowania popełnienia samobójstwa lub zamiaru samobójczego

§ 1.

Działania Ratunkowe i Bezpieczeństwo Fizyczne

1. Każdy pracownik szkoły, który powziął informację o próbie samobójczej lub znalazł ucznia w trakcie takiej próby, zobowiązany jest do natychmiastowego przerwania zdarzenia i udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej.
2. Należy niezwłocznie powiadomić służby ratunkowe, wyraźnie wskazując, że doszło do próby samobójczej – co obliguje dyspozytora do wysłania zespołu medycznego oraz Policji.
3. Do czasu przyjazdu służb medycznych, uczeń musi znajdować się pod stałą opieką. Należy zabezpieczyć miejsce zdarzenia przed dostępem osób trzecich oraz odizolować pozostałych uczniów w celu zapewnienia im bezpieczeństwa emocjonalnego.

§ 2.

Obowiązki Informacyjne Dyrekcji

1. Dyrektor szkoły lub osoba przez niego upoważniona ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia rodziców lub opiekunów prawnych ucznia o zaistniałej sytuacji.
2. W przypadku, gdy próba samobójcza skutkowała obrażeniami ciała, zdarzenie traktuje się jako wypadek uczniowski, co nakłada na Dyrektora obowiązek powiadomienia:
 - 1) Policji
 - 2) organu prowadzącego
 - 3) organu nadzoru pedagogicznego
 - 4) pracownika służby BHP.

§ 3.

Dokumentacja i Postępowanie Wyjaśniające

1. Z przebiegu zdarzenia sporządza się szczegółową notatkę służbową, zawierającą chronologiczny opis faktów, podjęte działania oraz wykaz osób obecnych na miejscu.
2. Szkoła powołuje zespół powypadkowy, który w ciągu 21 dni od zdarzenia sporządza protokół powypadkowy zgodnie z przepisami BHP w szkołach.
3. Dyrektor zarządza wewnętrzne postępowanie wyjaśniające, mające na celu ustalenie, czy szkoła wcześniej podejmowała działania w ramach

pomocy psychologiczno-pedagogicznej i czy dopełniono wszelkich starań w celu ochrony ucznia.

§ 4.

Pomoc Psychologiczno-Pedagogiczna i Interwencja Kryzysowa

1. Zespół pomocy psychologiczno-pedagogicznej (psycholog, pedagog szkolny) uruchamia procedurę interwencji kryzysowej dla grupy/klasy, do której uczęszczał uczeń, w celu opanowania lęku i dezinformacji.
2. Szkoła jest zobowiązana do opracowania planu wsparcia ucznia po jego powrocie ze szpitala, we współpracy z lekarzem psychiatrą i rodzicami.
3. W przypadku stwierdzenia niewydolności wychowawczej rodziny lub zagrożenia dobra dziecka, szkoła występuje do Sądu Rodzinnego z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny

§ 5.

Zasada Poufności i Ochrony Dóbr Osobistych

1. Wszystkie osoby zaangażowane w procedurę są zobowiązane do zachowania ścisłej tajemnicy służbowej w celu ochrony dóbr osobistych i prywatności ucznia oraz jego rodziny.
2. Informacje o stanie zdrowia ucznia i szczegółach zdarzenia mogą być przekazywane wyłącznie uprawnionym organom (Policja, Sąd, Służby Medyczne).

Procedura nr 4

Postępowanie w przypadku usiłowania popełnienia samobójstwa lub zamiaru samobójczego poza szkołą

§ 1.

Przyjęcie informacji o zdarzeniu

1. Pracownik szkoły (nauczyciel), który otrzymał informację o próbie samobójczej ucznia od rodziców, Policji lub innych osób, ma obowiązek niezwłocznego przekazania tej informacji Dyrektorowi szkoły.
2. Informacja ta jest objęta ścisłą tajemnicą służbową. Dyrektor decyduje, kogo z personelu należy poinformować, aby zapewnić dziecku opiekę, jednocześnie chroniąc jego prywatność.
3. Dyrektor lub pedagog kontaktuje się z rodzicami w celu potwierdzenia informacji i ustalenia aktualnego stanu zdrowia ucznia oraz przewidywanego czasu nieobecności.

§ 2.

Działania Zespołu Kryzysowego w szkole

1. Zespół (Dyrektor, psycholog, pedagog, wychowawca) analizuje, czy przyczyny próby mogły być związane ze szkołą
2. Jeśli informacja o próbie przedostała się do uczniów, psycholog lub pedagog szkolny musi przeprowadzić interwencję kryzysową w klasie, aby uspokoić nastroje i zapobiec efektowi naśladownictwa.

§ 3.

Współpraca z placówką medyczną i rodzicami

Wychowawca utrzymuje stały, wspierający kontakt z rodzicami, informując o możliwościach uzyskania pomocy

§ 4.

Dokumentacja zdarzenia

1. Szkoła nie sporządza protokołu powypadkowego, ponieważ zdarzenie nie miało miejsca na jej terenie ani pod jej nadzorem.
2. Całość działań dokumentuje się w dokumentacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej (indywidualnateczka ucznia), w formie notatek służbowych i protokołów spotkań zespołu wspierającego.

Procedura nr 5

Zasady postępowania gdy uczeń wraca do szkoły po próbie samobójczej

§ 1.

Skład Zespołu Wspierającego

Dyrektor Szkoły powołuje Zespół Wspierający w skład, którego wchodzi osoby znające ucznia i posiadają kompetencje do pracy w kryzysie:

- 1) Przewodniczący - pedagog szkolny lub psycholog.
- 2) Wychowawca klasy - jako osoba mająca najbliższy kontakt z uczniem i jego grupą rówieśniczą.
- 3) Nauczyciele uczący - wybrani nauczyciele (szczególnie ci, z którymi uczeń ma relację opartą na zaufaniu).
- 4) Specjaliści zewnętrzni - jeśli uczeń kontynuuje terapię, w skład zespołu (jako konsultant lub osoba współpracująca) może wejść terapeuta z poradni lub lekarz prowadzący (za zgodą rodziców).

§ 2.

Zadania Zespołu przed powrotem ucznia

1. Zespół analizuje zalecenia medyczne, zapoznaje się z wypisem ze szpitala lub opinią z poradni
2. Jeśli uczeń posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego (np. ze względu na zagrożenie niedostosowaniem społecznym), zespół aktualizuje IPET. Jeśli nie ma orzeczenia – tworzy się dedykowany Plan Wsparcia w Kryzysie.

§ 3.

Procedury postępowania zespołu po powrocie ucznia

1. Zespół decyduje o czasowym obniżeniu wymagań, zwolnieniu z niektórych sprawdzianów lub zmianie formy odpowiedzi (np. z ustnej na pisemną), aby nie potęgować stresu u dziecka.
2. Zespół ustala zasady nadzoru (np. baczniejsza obserwacja ucznia podczas przerw, w łazienkach, w miejscach ustronnych), ale w sposób dyskretny, by uczeń nie czuł się osaczony.
3. Psycholog może zawrzeć z uczniem tzw. "kontrakt na życie" (nieformalne, ale ważne psychologicznie zobowiązanie, że jeśli poczuje impuls do samookaleczenia, zgłosi się do wyznaczonej osoby).

§ 4.

Praca z grupą rówieśniczą

1. Wychowawca wraz z psychologiem przeprowadzają zajęcia mające na celu przygotowanie uczniów na powrót kolegi/koleżanki (bez podawania drastycznych szczegółów, z naciskiem na empatię i unikanie stygmatyzacji).
2. Ustalenie i przyjęcie jednej wersji informacji dla innych uczniów i rodziców, aby przeciąć spekulacje.

§ 5.

Współpraca z domem rodzinnym

1. Wyznaczenie terminów regularnych spotkań zespołu z rodzicami w celu wymiany informacji o bieżącym stanie psychicznym dziecka.
2. Przekazanie rodzicom listy zachowań, które w szkole zostaną uznane za niepokojące i będą wymagały natychmiastowego odbioru dziecka ze szkoły.

Procedura nr 6

Postępowanie w przypadku próby samobójczej ze skutkiem śmiertelnym na terenie szkoły

§ 1.

Działania natychmiastowe i współpraca z organami

1. Jeśli ciało ucznia znaleziono na terenie szkoły, należy niezwłocznie powiadomić Policję i Pogotowie. Miejsce zdarzenia musi zostać całkowicie wyłączone z użytku i zabezpieczone przed dostępem osób trzecich do czasu zakończenia czynności przez prokuratora.
2. Nie wolno przemieszczać ciała ani żadnych przedmiotów w jego otoczeniu (telefon, plecak, notatki).
3. Dyrektor niezwłocznie informuje o śmierci ucznia (jako wypadku śmiertelnym):
 - 1) Policję
 - 2) Kuratorium Oświaty,
 - 3) Organ prowadzący

§ 2.

Komunikacja z rodziną zmarłego

1. Oficjalną informację o śmierci przekazuje Policja. Dyrektor lub psycholog powinien nawiązać kontakt z rodziną, aby złożyć kondolencje i ustalić zakres niezbędnej pomocy
2. Szkoła jest zobowiązana do ochrony prywatności zmarłego ucznia i jego rodziny. Zabronione jest udzielanie informacji mediom

§ 3.

Interwencja kryzysowa w szkole

1. Dyrektor zwołuje zespół, który przejmuje zarządzanie emocjami w szkole.
2. Przekazanie informacji uczniom o śmierci podaje się jak najszybciej, aby uniknąć plotek. Informację tą przekazują wychowawcy.

§ 4.

Obowiązki dokumentacyjne

1. Jeśli zdarzenie miało miejsce na terenie szkoły lub podczas zajęć szkolnych, zespół powypadkowy musi sporządzić protokół wypadku śmiertelnego.

2. Wszyscy pracownicy mający wiedzę o sytuacji ucznia przed zdarzeniem (np. o zgłaszanych problemach) muszą sporządzić notatki, które mogą być kluczowe dla prokuratury

§ 5.

Organizacja pracy szkoły po tragedii

1. Dyrektor może podjąć decyzję o czasowym zawieszeniu zajęć szkolnych w tym dniu.
2. Dyrektor organizuje interwencję grupową lub indywidualną dla uczniów i nauczycieli

Procedura nr 7

Postępowanie w sytuacjach wystąpienia cyberprzemocy w szkole

§ 1.

Obowiązki Wychowawcy Klasy

1. Wychowawca, po otrzymaniu zgłoszenia, zobowiązany jest do niezwłocznego podjęcia działań mających na celu przerwanie aktu przemocy.
2. Wychowawca dokonuje zabezpieczenia materiału dowodowego poprzez sporządzenie dokumentacji cyfrowej (zrzuty ekranu) lub wydruków treści zawierających znamiona przemocy, chroniąc je przed usunięciem.
3. Wychowawca sporządza notatkę służbową z opisem zdarzenia, uwzględniając datę, uczestników oraz rodzaj użytego medium (np. portal społecznościowy, komunikator).
4. Wychowawca ma obowiązek powiadomienia o incydencie rodziców lub opiekunów prawnych wszystkich uczniów biorących udział w zdarzeniu.

§ 2.

Obowiązki Pedagoga i Psychologa Szkolnego

1. Pedagog przeprowadza indywidualne rozmowy z ofiarą cyberprzemocy w celu udzielenia jej wsparcia emocjonalnego oraz oceny stopnia zagrożenia.
2. Pedagog przeprowadza rozmowę ze sprawcą przemocy w celu wyjaśnienia motywów działania i uświadomienia konsekwencji prawnych oraz społecznych.
3. W przypadku grupowej cyberprzemocy, pedagog wdraża działania naprawcze wewnątrz oddziału klasowego, mające na celu zapobieżenie eskalacji konfliktu.
4. Pedagog prowadzi dokumentację z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielonej uczniom uczestniczącym w zajściu.

§ 3.

Obowiązki Dyrektora Szkoły

1. Dyrektor nadzoruje przebieg postępowania wyjaśniającego i podejmuje decyzję o ewentualnym powołaniu zespołu kryzysowego.
2. Dyrektor nakłada na sprawcę kary przewidziane w Statucie Szkoły, adekwatne do stopnia winy i szkodliwości czynu.

3. Jeżeli czyn wyczerpuje znamiona przestępstwa ściganego z urzędu lub nosi cechy wysokiej demoralizacji, Dyrektor zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić właściwą jednostkę Policji lub Sąd Rodzinny.
4. Dyrektor odpowiada za poufność procesu oraz ochronę danych osobowych uczestników postępowania.

§ 4.

Dokumentowanie i Zamykanie Procedury

1. Każdy etap interwencji musi zostać odnotowany w dzienniku elektronicznym lub teczce wychowawcy.
2. Procedurę uznaje się za zakończoną w momencie ustania aktów przemocy oraz wdrożenia środków wychowawczych lub prawnych.
3. Dalszy monitoring sytuacji uczniów powierza się wychowawcy klasy we współpracy z pedagogiem szkolnym.

§ 5.

Postępowanie w przypadku braku pewności co do tożsamości sprawcy

1. Szkoła nie może nałożyć kar statutowych na ucznia na podstawie wyłącznie insynuacji lub podejrzeń rodziców, jeśli nie dysponuje twardymi dowodami.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowy wyjaśniające z grupą uczniów, wobec których wysuwane są podejrzenia, zachowując bezstronność.
3. Wychowawca informuje rodzica ofiary, że w przypadku braku pewności co do sprawcy, ciężar dostarczenia dowodów lub zawiadomienia organów ścigania spoczywa na opiekunach prawnych ofiary.
4. Pedagog dokonuje analizy relacji rówieśniczych w klasie, aby ustalić, czy istnieją konflikty, które mogłyby uprawdopodobnić sprawstwo konkretnej osoby.

§ 6.

Przekazanie sprawy organom ścigania (Policja/Sąd)

1. Jeżeli rodzic ofiary podtrzymuje oskarżenia, a szkoła nie jest w stanie ich zweryfikować, Dyrektor informuje rodziców o prawie do złożenia zawiadomienia na Policji.
2. W przypadku, gdy czyn jest poważny (np. groźby karalne, uporczywe nękanie), a sprawca pozostaje anonimowy, Dyrektor występuje do Policji z prośbą o pomoc w ustaleniu sprawcy, przekazując zabezpieczone przez szkołę materiały

§ 8.

Działania profilaktyczne wobec domniemań

1. W sytuacji braku pewności co do sprawcy, szkoła zamiast działań represyjnych (kary), wdraża działania naprawcze o charakterze ogólnym.
2. Pedagog przeprowadza w danej klasie cykl zajęć na temat odpowiedzialności karnej za czyny popełniane w sieci pod przykryciem anonimowości, uświadamiając uczniom, że w świecie cyfrowym nikt nie jest w pełni anonimowy dla organów ścigania.

Procedura nr 8

Procedura postępowania w przypadku znalezienia na terenie szkoły substancji przypominającej swoim wyglądem środek odurzający

§ 1.

Zabezpieczenie substancji i zgłoszenie zdarzenia

1. Pracownik szkoły, który odnajdzie na terenie placówki podejrzaną substancję, ma obowiązek ją zabezpieczyć, zachowując przy tym wszelkie niezbędne środki bezpieczeństwa.
2. O znalezieniu substancji należy niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły lub osobę wchodzącą w skład zespołu interwencyjnego.
3. Z przebiegu zdarzenia pracownik sporządza notatkę służbową.

§ 2.

Działania wyjaśniające i zawiadomienie służb

1. Dyrektor szkoły lub upoważniona osoba z zespołu interwencyjnego ma obowiązek bezzwłocznego powiadomienia Policji o zaistniałym incydencie.
2. Szkoła podejmuje próbę ustalenia właściciela znalezionej substancji w czasie oczekiwania na przyjazd funkcjonariuszy.

§ 3.

Współpraca z Policją

1. Po przybyciu Policji na teren szkoły, zabezpieczona substancja zostaje przekazana funkcjonariuszom.
2. Policji przekazywane są również wszelkie informacje i ustalenia dotyczące pochodzenia substancji, które udało się zebrać pracownikom szkoły.

§ 4.

Postępowanie w przypadku podejrzenia posiadania substancji przez ucznia

1. Jeżeli istnieje podejrzenie, że uczeń posiada przy sobie środek odurzający, nauczyciel w obecności drugiej osoby dorosłej (np. pedagoga lub dyrektora) ma prawo żądać od ucznia wydania substancji oraz okazania zawartości torby, plecaka lub kieszeni.
2. W przypadku, gdy uczeń odmawia wydania substancji lub okazania zawartości bagażu, dyrektor wzywa Policję, która jako jedyny organ posiada uprawnienia do przeszukania odzieży i przedmiotów należących do ucznia.

3. O każdym przypadku odebrania substancji lub podejrzeniu jej posiadania szkoła niezwłocznie powiadamia rodziców lub opiekunów prawnych ucznia, wzywając ich do natychmiastowego stawienia się w placówce.

§ 5.

Konsekwencje braku współpracy

W sytuacji, gdy rodzice ucznia odmawiają współpracy ze szkołą w zakresie wyjaśnienia incydentu związanego z substancjami odurzającymi, Dyrekcja pisemnie powiadamia o tym fakcie Sąd Rodzinny oraz Policję.

Procedura nr 9

Postępowanie w przypadku wtargnięcia na teren szkoły osoby niepożądanej lub stwarzającej zagrożenie

§ 1.

Postanowienia ogólne

1. Procedura określa zasady działania dyrekcji, nauczycieli, uczniów oraz pracowników obsługi i administracji w sytuacji wtargnięcia na teren placówki osoby niepożądanej, agresywnej, posiadającej niebezpieczne narzędzie lub broń palną (aktywny strzelec/terrorysta).
2. Procedura ma na celu maksymalne ograniczenie dostępu napastnika do uczniów i pracowników oraz sprawne powiadomienie służb ratunkowych.

§ 2.

Sposób alarmowania i przekazywania komunikatów

1. W przypadku wtargnięcia napastnika zabrania się uruchamiania sygnału ewakuacji (3 dzwonek modułowanych), aby uczniowie i nauczyciele nie wybiegli na korytarz wprost pod ogień napastnika.
2. Z uwagi na brak szkolnego radiowęzła, sygnał alarmu kodowego o napastniku przekazywany jest za pomocą dzwonka elektrycznego w następujący sposób:
 - 1) **Sygnał dźwiękowy:** Jeden, ciągły, nieprzerwany sygnał dzwonka szkolnego trwający **minimum 1 minutę** (lub do momentu odcięcia zasilania).
 - 2) **Zasada interpretacji:** Taki sygnał oznacza dla każdego nauczyciela **bezwzględny nakaz natychmiastowego zaryglowania sali** (lockdown) i zakaz wypuszczania kogokolwiek na korytarz.
3. Dodatkowo, w celu potwierdzenia alarmu i eliminacji pomyłek, sekretariat lub dyrekcja (o ile pozwala na to bezpieczeństwo) wysyła szybki komunikat tekstowy (SMS lub wiadomość w aplikacji wewnętrznej/dzienniku) do wszystkich nauczycieli o treści: **„ALARM KODOWY. NAPASTNIK. BARYKADOWAĆ SALE”**.
4. Każda osoba, która jako pierwsza zauważy napastnika, ma obowiązek wydać głośny okrzyk ostrzegawczy do najbliższych osób: **„Napastnik! Kryć się!”** i w miarę możliwości powiadomić gabinet dyrektora lub sekretariat.

§ 3.

Podział zadań i odpowiedzialności pracowników szkoły

1. Dyrektor Szkoły (lub osoba go zastępująca):

- 1) Podejmuje decyzję o ogłoszeniu alarmu kodowego i uruchomieniu procedury bezpieczeństwa.
- 2) Jeśli przebywa w bezpiecznym miejscu, natychmiast powiadamia Policję.
- 3) Monitoruje sytuację i w miarę możliwości współpracuje z przybyłymi służbami.

2. Pracownicy obsługi i administracji (znajdujący się w pobliżu wejść):

- 1) Jeżeli napastnik znajduje się jeszcze na zewnątrz, pracownicy obsługi natychmiast zamykają i ryglują główne drzwi wejściowe do budynku.
- 2) Podejmują próbę ucieczki lub ukrywają się w najbliższym bezpiecznym pomieszczeniu, odcinając napastnikowi możliwość ruchu.

3. Nauczyciele prowadzący zajęcia:

- 1) Odpowiadają za natychmiastowe odizolowanie uczniów w klasach.
- 2) Egzekwują bezwzględną ciszę, procedurę wygaszenia sali oraz zabezpieczenia wejścia.

§ 4.

Zasady postępowania nauczycieli i uczniów w salach lekcyjnych

1. W przypadku usłyszenia alarmu o napastniku lub odgłosów strzałów, nauczyciel wraz z uczniami wdraża procedurę „Uciekaj – Ukryj się – Walcz”:

- 1) Nauczyciel natychmiast zamyka drzwi do sali na klucz od wewnątrz. Jeśli drzwi nie mają zamka, barykaduje je za pomocą mebli (biurka, szafy, ławki).
 - 2) Należy zaciemnić salę, aby utrudnić obserwację z zewnątrz.
 - 3) Nauczyciel nakazuje bezwzględne wyciszenie i wyłączenie telefonów komórkowych oraz innych urządzeń. Niespodziewany dźwięk może zdradzić obecność osób w sali.
 - 4) Uczniowie kładą się na podłodze, siadają pod ścianami wewnętrznymi, schodzą z linii światła drzwi i stają poniżej linii okien. Napastnicy strzelają najczęściej na wysokości 1–1,5 m, a pociski łatwo penetrują drzwi.
 - 5) Jeśli padną strzały, nie wolno krzyczeć. Napastnicy strzelają na ślepo, by sprowokować krzyki i upewnić się, czy w sali ktoś jest.
- 2. Pod żadnym pozorem nie wolno otwierać nikomu drzwi, nawet osobom podającym się za pracowników szkoły lub policjantów. Napastnik może**

zmusić kogoś do nadania komunikatu. Interweniujące oddziały policji w razie konieczności same otworzą drzwi.

3. Jeżeli napastnik wtargnie do sali, a ucieczka jest niemożliwa, należy podjąć walkę jako ostatnią szansę na ratowanie życia. Należy działać grupowo, używając do obrony ciężkich i ostrych przedmiotów (krzesła, gaśnice).

§ 5.

Postępowanie w przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikiem

1. Wykonywać bezwzględnie i spokojnie polecenia napastnika. Wszelki opór może zostać uznany za akt agresji i zakończyć się śmiercią.
2. Na żądanie napastników oddać im przedmioty osobiste (np. telefon).
3. Nie patrzeć terrorystom w oczy i unikać kontaktu wzrokowego (może to zostać uznane za prowokację).
4. Nigdy nie odwracać się plecami do napastnika.
5. Nie zwracać na siebie uwagi, zachowywać się spokojnie i spersonalizować uczniów, zwracając się do nich po imieniu.
6. Poinformować napastnika o uczniach ze schorzeniami lub SPE – wiedza ta może obniżyć agresję wobec dzieci, których reakcje na stres odbiegają od normy.
7. O każdą czynność (np. ruch ręką, podanie wody) zawsze pytać o pozwolenie.

§ 6.

Postępowanie podczas działań antyterrorystycznych Policji

1. Nie uciekać w stronę funkcjonariuszy, nie wykonywać gwałtownych ruchów i nie próbować im pomagać. Policja w pierwszej fazie nie odróżnia ofiar od napastników.
2. Położyć się na podłodze, trzymać ręce z otwartymi dłońmi na wysokości głowy lub na widoku.
3. Słuchać poleceń grupy antyterrorystycznej i poddawać się jej działaniom.
4. Po wydaniu polecenia wyjścia, należy jak najszybciej opuścić pomieszczenie we wskazanym kierunku, nie zatrzymując się po rzeczy osobiste.
5. Być przygotowanym na surowe traktowanie (np. skucie, przeszukanie) do momentu potwierdzenia tożsamości.

§ 7.

Sprawdzanie stanu osobowego oraz pomoc psychologiczna

1. Natychmiast po zabarykadowaniu się w sali nauczyciel dyskretnie sprawdza stan osobowy uczniów na podstawie dziennika elektronicznego lub listy.
2. Po zakończeniu akcji i ewakuacji budynku przez Policję w bezpiecznym miejscu zbiórki nauczyciele ponownie i bezwzględnie liczą uczniów i przekazują raport Dyrektorowi Szkoły.
3. Szkoła zapewnia natychmiastową pomoc psychologiczno-pedagogiczną i interwencję kryzysową dla wszystkich uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE), którzy drastycznie reagują na stres.

§ 8.

Powiadamianie służb i przekazywanie informacji rodzicom

1. Powiadomienie Policji powinno nastąpić natychmiast przez osobę, która pierwsza zauważyła zagrożenie. W miarę możliwości bezpiecznego działania, należy wysłać informację tekstową (SMS) na numery alarmowe lub zadzwonić na **112**, podając lokalizację, liczbę napastników i posiadany przez nich sprzęt.
2. W trakcie trwania sytuacji kryzysowej nie udziela się informacji rodzicom ani mediom.
3. Po zakończeniu działań i zabezpieczeniu uczniów, oficjalny komunikat dla rodziców o stanie bezpieczeństwa dzieci oraz miejscu ich odbioru jest przekazywany przez Dyrektora Szkoły za pośrednictwem dziennika elektronicznego oraz oficjalnej strony www szkoły.

§ 9.

Zasady po ustaniu zagrożenia i dokumentowanie

1. Odwołanie alarmu i opuszczenie sal następuje wyłącznie na polecenie dowódcy operacji policyjnej lub Dyrektora Szkoły w jego obecności.
2. Z przebiegu zdarzenia Dyrektor Szkoły sporządza szczegółową dokumentację powypadkową i zdarzeniową, a pracownicy szkoły mający wiedzę o przebiegu incydentu składają pisemne notatki służbowe na potrzeby śledztwa.

Procedura nr 10

Postępowanie w przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą

1. Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika – wszelkie próby oporu mogą być uznane przez napastników jako akt agresji i zakończyć się śmiercią zakładników.
2. Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np. telefon – wszelkie próby oszukania napastników mogą zakończyć się śmiercią osoby oszukującej.
3. Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia – w takim przypadku ewentualne niewykonanie polecenia napastników nie zostanie potraktowane jako próba oporu.
4. Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego – w takiej sytuacji patrzenie w oczy może zostać uznane za akt prowokacji i agresji.
5. Nigdy nie odwracaj się plecami do napastnika – odwracanie plecami może zostać uznane jako akt agresji czy lekceważenia, utrudnia także orientację w sytuacji.
6. Nie zwracaj na siebie uwagi – niezwracanie na siebie uwagi może zwiększyć szansę na uratowanie życia w przypadku, gdy zamachowcy zdecydują się zabić kogoś dla przykładu.
7. Nie lekceważ napastnika i nie bądź agresywny – brak szacunku i agresja mogą zostać ukarane przez zamachowców.
8. Nie oszukuj terrorysty – oszustwo może zostać potraktowane jako brak szacunku czy agresji i zostać ukarane.
9. Uspokój uczniów, zawsze zwracaj się do nich po imieniu – zwracanie się do uczniów po imieniu pozwala na ich spersonalizowanie, co może spowodować lepsze ich traktowanie przez zamachowców.
10. Poinformuj napastnika o uczniach ze schorzeniami – wiedza ta w konsekwencji obniży agresję ze strony zamachowców wobec dzieci, których zachowanie odstaje od reszty.
11. Pytaj zawsze o pozwolenie, np., gdy chcesz się zwrócić do uczniów – każda aktywność podjęta bez zgody zamachowców może zostać potraktowana jako akt oporu czy agresji i w konsekwencji ukarana.
12. Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty – nigdy nie wiadomo, kiedy kolejny raz będziemy mogli napić się czy zjeść posiłek.

Procedura nr 11

Postępowanie w przypadku działań antyterrorystycznych podjętych przez policję

1. Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów – możesz zostać uznany za terrorystę – policja w trakcie operacji odbijania zakładników nie jest w stanie odróżnić napastników od ofiar.
2. Nie próbuj pomagać służbom ratowniczym, dyskutować z nimi – próba pomocy siłom bezpieczeństwa bez ich wyraźnej zgody czy prośby może zostać potraktowane jako akt agresji.
3. Połóż się na podłodze, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy – taka pozycja pozwala widzieć ewentualne niebezpieczne narzędzia będące w posiadaniu zamachowców, którzy wtopili się w szeregi zakładników.
4. Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniom – postawa taka ułatwia działania policji, a także identyfikację zamachowców, którzy próbują się wtopić w szeregi napastników.
5. Nie trzyj oczu w przypadku użycia gazów łzawiących – tarcie oczu tylko pogarsza skutki użycia gazu łzawiącego.
6. Pytaj o pozwolenie zaopiekowania się swoimi uczniami – wszelkie samowolne działania mogą zostać potraktowane jako akt agresji i mogą utrudnić akcję ratunkową.
7. Odpowiadaj na pytania funkcjonariuszy – policja zbiera kluczowe informacje mające się przyczynić do skutecznej akcji uwolnienia zakładników i identyfikacji zamachowców.
8. Bądź przygotowany na traktowanie ciebie jako potencjalnego terrorysty dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona – w pierwszej fazie operacji odbijania zakładników policja nie jest w stanie odróżnić zakładników od napastników, którzy często próbują się wtapiać w tłum i uciec z miejsca ataku.
9. Po wydaniu polecenia wyjścia – opuść pomieszczenie jak najszybciej, oddal się we wskazanym kierunku – w przypadku interwencji sił bezpieczeństwa należy wykonać polecenia dokładnie tak, jak tego chcą siły interwencyjne.
10. Nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru – najważniejsze jest uratowanie życia i zdrowia, a dopiero później ratowanie dóbr materialnych.

Procedura nr 12

Postępowanie w przypadku podłożenia ładunku wybuchowego

Postępowanie w przypadku otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego

1. Prowadząc rozmowę z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego zapamiętaj jak największą ilość szczegółów – uzyskane informacje/szczegóły mogą być istotne dla policji dla identyfikacji sprawcy alarmu.
2. Zapisz natychmiast wszystkie uzyskane lub zapamiętane informacje – w przypadku stresującej sytuacji po pewnym czasie możesz mieć problemy z przypomnieniem sobie istotnych informacji.
3. Poinformuj niezwłocznie o otrzymaniu zgłoszenia osobę odpowiedzialną w szkole za uruchomienie procedury – osoba odpowiedzialna może zarządzić ewakuację szkoły.
4. Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji – ewakuacja musi być rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu odpowiedniego sygnału. Ma ona na celu ochronę osób przebywających w szkole przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku.
5. Nie używaj telefonu komórkowego – eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy.
6. Sprawdź, jeżeli możesz, czy w klasie pozostały przedmioty, które nie należą do jej wyposażenia – stwierdzenie obecności nieznanego przedmiotu w klasie może przyspieszyć akcję policji i zminimalizować skutki ewentualnej eksplozji.
7. Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb – w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową.
8. W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi – szybkie sprawdzenie obecności wszystkich dzieci, ułatwi zakończenie ewakuacji wszystkich osób przebywających w szkole.
9. Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu – informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych.

Procedura nr 13

Postępowanie w przypadku znalezienia podejrzanego pakunku

Podejrzany pakunek to przesyłka z ładunkiem wybuchowym lub nieznaną substancją. W przypadku podejrzenia jej otrzymania:

1. Osoba, która znalazła podejrzaną paczkę odizolowuje miejsce znajdowania się podejrzanego pakunku – należy założyć, że podejrzana paczka jest ładunkiem wybuchowym, dopóki taka ewentualność nie zostanie wykluczona.
2. Nie wolno dotykać, otwierać, przemieszczać podejrzanego pakunku – w przypadku ładunku wybuchowego może on eksplodować w trakcie próby manipulowania.
3. W przypadku stwierdzenia wydobywania się z niego innej substancji (tylko jeżeli czas na to pozwala) należy okryć paczkę (np. kocem). Okrycie pakunku w przypadku wycieku nieznaną substancji może ograniczyć rozprzestrzenianie się substancji.
4. Osoba, która znalazła podejrzaną paczkę informuje o zdarzeniu dyrektora/wicedyrektora, który jest odpowiedzialny za uruchomienie ewakuacji.
5. Nie należy używać telefonu komórkowego – eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy.
6. Bezwzględnie należy wykonywać polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb – w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową.
7. W miejscu ewakuacji nauczyciele liczą wszystkie dzieci i informują osobę odpowiedzialną za przeprowadzenie ewakuacji.
8. Dyrektor szkoły informuje rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu.

Procedura nr 14

Postępowanie w przypadku skażenia chemicznego lub biologicznego szkoły

Przez zagrożenie chemiczne rozumiemy uwolnienie niebezpiecznych dla ludzi i środowiska pierwiastków chemicznych oraz ich związków, mieszanin lub roztworów występujących w środowisku lub powstałych w wyniku działalności człowieka. Zagrożenie może wynikać także z stosowania broni biologicznej (broń B, broń bakteriologiczna).

Postępowanie w sytuacji, gdy nastąpiło skażenie szkoły (szkoła otrzymuje informację o możliwym skażeniu substancją chemiczną/biologiczną – np. telefon o zamiarze ataku)

Należy wówczas:

1. Poinformować dyrektora szkoły.
2. Dyrektor alarmuje wszystkich przebywających na terenie szkoły, a osoby przebywające na zewnątrz ewakuuje do budynku szkoły.
3. Natychmiast po ogłoszeniu alarmu dyrektor powiadamia odpowiednie służby – policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego ataku.
4. W budynku – szkole należy zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację.
5. W miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki – maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry.
6. Przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznego do wnętrza pomieszczeń – częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji.
7. Powstrzymać się od picia, spożywania posiłków oraz prac wymagających dużego wysiłku.
8. Do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych.
9. Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Postępowanie w sytuacji, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się

Należy wówczas:

1. Nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy.
2. Aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem.
3. Pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów.
4. Opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób.
5. Powiadomić dyrektora/wicedyrektora szkoły, który uruchamia procedurę ewakuacyjną.
6. Zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru – rejonów ewakuacji powinno być kilka, znajdujących się w różnych kierunkach od szkoły, gdyż nie znamy kierunku wiatru, z jakiego będzie wiał w czasie przedmiotowego zagrożenia, rejonem ewakuacji powinien być budynek/budynki, a nie otwarta przestrzeń.
7. Dyrektor szkoły natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadamia odpowiednie służby – policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia.
8. Jeśli miał miejsce kontakt z substancją, należy: umyć dokładnie ręce wodą i mydłem, zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włożyć do plastikowego worka.
9. Po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb – policji, straży pożarnej, wyspecjalizowanej jednostki zwalczania skażeń i zakażeń.
10. W obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację.
11. Dyrektor lub wyznaczona przez niego osoba sporządza listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazuje policji.
12. W miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki – maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry.
13. Przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środków biologicznego lub chemicznego do wnętrza pomieszczeń – częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji.
14. Powstrzymać się od picia, spożywania posiłków oraz prac wymagających dużego wysiłku.

15. Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Postępowanie w sytuacji, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań

Należy wtedy:

1. Nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy.
2. Powiadomić osobę odpowiedzialną w szkole za zarządzanie kryzysowe – dyrektora/wicedyrektora.
3. Przykryć substancję np. kocem, aby zapobiec jej rozprzestrzenianiu się.
4. Pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów.
5. Opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób.
6. Dyrektor szkoły/wicedyrektor ogłasza alarm ewakuacyjny.
7. Natychmiast po ogłoszeniu alarmu dyrektor powiadamia odpowiednie służby – policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia.
8. W szkole należy zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia przygotowując się do ewentualnej kwarantanny.
9. Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Procedura nr 15

Postępowanie w przypadku ogłoszenia alarmu lotniczego lub zagrożenia uderzeniem z powietrza

§ 1.

Postanowienia ogólne

1. Procedura określa zasady postępowania dyrekcji, nauczycieli, uczniów, pracowników obsługi i administracji oraz innych osób przebywających na terenie szkoły w przypadku ogłoszenia alarmu lotniczego lub zagrożenia uderzeniem z powietrza.
2. Znajomość niniejszej procedury jest obowiązkowa dla wszystkich pracowników szkoły.
3. Podstawowe zasady postępowania przekazuje się uczniom w formie i w sposób dostosowany do ich wieku na początku każdego roku szkolnego.

§ 2.

Sposób alarmowania i przekazywania komunikatów

1. Źródłem informacji o ogłoszeniu alarmu lotniczego (zagrożenia z powietrza) dla szkoły może być:
 - 1) Oficjalny komunikat systemowy (gminny lub powiatowy system ostrzegania, powiadomienia Regionalnego Systemu Ostrzegania, alerty RCB).
 - 2) Informacja przekazana bezpośrednio przez organ prowadzący, kuratorium lub służby kryzysowe.
 - 3) Bezpośrednia obserwacja zagrożenia.
2. W celu bezwzględnego rozróżnienia alarmu lotniczego od alarmu pożarowego (który oznacza ewakuację na zewnątrz budynku za pomocą 3 dzwonek modułowanych), wprowadza się dedykowany sygnał dla zagrożenia z powietrza:
 - 1) **Sygnał dźwiękowy wewnętrzny:** Seria krótkich, przerywanych sygnałów dzwonka szkolnego trwających nieprzerwanie przez minimum 1 minutę (sygnał ciągły-szarpany).
 - 2) **Komunikat słowny:** „Uwaga! Uwaga! Ogłaszam alarm powietrzny dla Zespołu Szkół w Trzciny. Wdrożyć procedurę schronienia wewnątrz budynku. Nie opuszczać obiektu!”
3. Każda osoba (pracownik, uczeń), która pierwsza poweźmie informację o zagrożeniu z powietrza, ma obowiązek natychmiastowego powiadomienia Dyrektora Szkoły lub Sekretariatu.

§ 3.

Charakterystyka obiektu i wyznaczenie stref bezpiecznych

1. Z uwagi na uwarunkowania architektoniczne – budynki szkoły nie posiadają piwnic ani podziemnych schronów.
2. Głównym miejscem schronienia (strefą bezpieczną) wewnątrz obiektu są wyznaczone obszary na dolnym korytarzu (parter). Pomieszczenia te zostały wyznaczone jako najbezpieczniejsze dostępne przestrzenie wewnętrzne w oparciu o uwarunkowania architektoniczne (grube ściany nośne zapewniające optymalne oddalenie od zewnętrznych przeszkleń oraz zasadę "dwóch ścian"), po uzgodnieniu z organem prowadzącym i właściwym organem ochrony ludności (zgodnie z wytycznymi wzorca placówki oświatowej). Zgodnie z przepisami, dyrektor nie nadaje samodzielnie budynkowi statusu oficjalnego schronu, lecz wyznacza strefy doraźnego schronienia wewnętrznego.

§ 4.

Zasady postępowania nauczycieli i pracowników w strefach pobytu

1. **Uczniowie i nauczyciele przebywający w salach lekcyjnych:**
 - 1) Po usłyszeniu sygnału alarmu (krótkie dzwonki przerywane) nauczyciel natychmiast przerywa lekcję.
 - 2) Nauczyciel nakazuje uczniom pozostawienie plecaków i rzeczy osobistych w klasie.
 - 3) Nauczyciel sprawnie, bez paniki wyprowadza klasę na dolny korytarz (parter).
2. **Organizacja bezpiecznego miejsca na dolnym korytarzu:**
 - 1) Uczniowie i nauczyciele siadają lub ustawiają się wyłącznie pod wewnętrznymi ścianami nośnymi, w częściach korytarza całkowicie pozbawionych okien.
 - 2) Na odcinkach korytarza, gdzie znajdują się wejścia do sal lekcyjnych, zabrania się przebywania na wysokości otworów drzwiowych. Uczniowie muszą gromadzić się w bezpiecznych przestrzeniach (odcinkach ścian) pomiędzy framugami drzwi, aby zminimalizować ryzyko uderzenia falami ciśnienia lub odłamkami.
 - 3) Uczniowie przyjmują pozycję skuloną (kucającą lub siedzącą na podłodze z głową ukrytą między kolanami i osłoniętą rękami).
3. **Uczniowie i nauczyciele przebywający na boisku / zewnątrz budynku:**
 - 1) Po usłyszeniu sygnału alarmowego natychmiast przerywają zajęcia i najkrótszą bezpieczną drogą udają się do wnętrza budynku szkoły.
 - 2) Jeśli powrót do budynku jest w danej chwili niemożliwy, należy wykorzystać najbliższą trwałą osłonę terenową, położyć się twarzą do ziemi w zagłębieniu i osłonić głowę oraz kark.

- 3) Po wejściu do obiektu natychmiast kierują się do strefy bezpiecznej na dolnym korytarzu.
4. **Uczeń w drodze do szkoły:**
 - 1) Zgodnie z wytycznymi MSWiA, uczeń, który usłyszy alarm w drodze do placówki, nie kontynuuje marszu przez otwartą przestrzeń, lecz próbuje się ukryć w najbliższym budynku o trwałej konstrukcji lub pod trwałą osłoną.
5. **Pracownicy obsługi i administracji:**
 - 1) Wyznaczeni pracownicy techniczni dokonują natychmiastowego odcięcia głównych dopływów mediów: gazu oraz – w miarę możliwości – sekcji elektrycznych.
 - 2) Pracownicy administracji i obsługi zamykają i ryglują wszystkie drzwi zewnętrzne do budynku, po czym udają się do strefy bezpiecznej na dolnym korytarzu.

§ 5.

Podział zadań i odpowiedzialności pracowników szkoły

1. **Dyrektor Szkoły (lub osoba go zastępująca):**
 - 1) Podejmuje decyzję o uruchomieniu wewnętrznego systemu alarmowego.
 - 2) Koordynuje przebieg działań ochronnych wewnątrz budynku.
 - 3) Utrzymuje – w miarę możliwości technicznych – łączność zewnętrzną ze służbami ratowniczymi oraz Zespołem Zarządzania Kryzysowego.
2. **Nauczyciele prowadzący zajęcia:**
 - 1) Odpowiadają bezpośrednio za życie i zdrowie powierzonych im uczniów.
 - 2) Egzekwują absolutną ciszę i dyscyplinę w trakcie przemieszczania i przebywania w strefie bezpiecznej.
 - 3) Nakazują bezwzględne wyciszenie i schowanie telefonów komórkowych, aby nie blokować sieci i nie generować hałasu.
3. **Pracownicy administracji i obsługi:**
 - 1) Wspomagają nauczycieli w bezpiecznym kierowaniu ruchem na korytarzach i klatkach schodowych.
 - 2) Monitorują stan zabezpieczenia wejść i instalacji technicznych budynku.

§ 6.

Zasady sprawdzania stanu osobowego uczniów i pracowników

1. Niezwłocznie po zajęciu wyznaczonych miejsc w strefie bezpiecznej na dolnym korytarzu, nauczyciel przeprowadza kontrolę obecności.

2. Sprawdzenie stanu osobowego odbywa się na podstawie dziennika elektronicznego lub fizycznej listy uczniów obecnych na danej lekcji.
3. Każdy nauczyciel ma obowiązek natychmiastowego zgłoszenia Dyrektorowi Szkoły (lub wyznaczonemu koordynatorowi) ewentualnych niezgodności (np. braku ucznia, obecności ucznia z innej klasy).

§ 7.

Zasady postępowania wobec osób wymagających szczególnej pomocy

1. Uczniowie z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego (SPE), z niepełnosprawnością lub czasowymi ograniczeniami mobilności (np. poruszający się o kulach) objęci są szczególną ochroną.
2. Nauczyciel prowadzący zajęcia oraz wyznaczony pracownik obsługi zapewniają takiemu uczniowi stałą, indywidualną asystę fizyczną podczas schodzenia i przechodzenia do strefy bezpiecznej.
3. W strefie bezpiecznej osoby wymagające szczególnej pomocy lokowane są w pierwszej kolejności w miejscach najbardziej osłoniętych architektonicznie.
4. Nauczyciele i pedagog/psycholog szkolny zapewniają natychmiastowe wsparcie emocjonalne uczniom wykazującym objawy ostrego stresu, lęku lub paniki.

§ 8.

Zasady współpracy ze służbami ratowniczymi

1. W przypadku wystąpienia zniszczeń konstrukcji budynku, pożaru, wybuchu lub stwierdzenia osób poszkodowanych, Dyrektor Szkoły lub upoważniony pracownik niezwłocznie alarmuje służby ratunkowe za pośrednictwem numeru alarmowego 112.
2. Po przybyciu na miejsce jednostek Policji, Państwowej Straży Pożarnej lub Pogotowia Ratunkowego, Dyrektor Szkoły przekazuje dowódcy akcji kluczowe informacje:
 - 1) O liczbie osób ukrytych w budynku.
 - 2) O dokładnej lokalizacji stref bezpiecznych, w których przebywają ludzie.
 - 3) O osobach poszkodowanych lub uwięzionych (jeśli takie są).
3. Wszystkie osoby przebywające w szkole mają obowiązek bezwzględnego podporządkowania się poleceniom kierującego akcją ratowniczą.

§ 9.

Sposób przekazywania informacji rodzicom lub opiekunom prawnym

1. W trakcie trwania aktywnego alarmu lotniczego pracownicy szkoły koncentrują się na ochronie zdrowia i życia uczniów. Nie prowadzi się wtedy bezpośredniej komunikacji telefonicznej z rodzicami.
2. Oficjalne informacje o stanie bezpieczeństwa dzieci, zakończeniu alarmu oraz ewentualnych procedurach odbioru uczniów są publikowane niezwłocznie po ustabilizowaniu sytuacji za pomocą:
 - 1) Systemu wiadomości w dzienniku elektronicznym.
 - 2) Oficjalnej strony internetowej Zespołu Szkół oraz profili w mediach społecznościowych.
3. Treść komunikatów do rodziców zawiera bezwzględny apel i sformułowanie: *„Prosimy nie przyjeżdżać pod szkołę w czasie trwania alarmu, nie blokować dróg dojazdowych dla pojazdów ratunkowych, nie obciążać linii telefonicznych i oczekiwać na oficjalne komunikaty placówki”*.

§ 10.

Postępowanie po ustaniu zagrożenia i dokumentowanie działań

1. Odwołanie alarmu lotniczego następuje wyłącznie po ogłoszeniu takiego komunikatu przez państwowe/gminne służby kryzysowe lub na wyraźne polecenie Dyrektora Szkoły.
2. Sygnałem odwołania alarmu wewnątrz szkoły jest jeden długi, ciągły sygnał dzwonka szkolnego trwający ok. 30 sekund, połączony z komunikatem głosowym przekazanym osobiście przez Dyrektora Szkoły lub inną wyznaczoną osobę bezpośrednio do osób zgromadzonych na dolnym korytarzu: *„Uwaga! Alarm lotniczy został odwołany. Zagrożenie minęło. Proszę o zachowanie spokoju”*.
3. Po odwołaniu alarmu Dyrektor w porozumieniu ze służbami decyduje – w zależności od stanu budynku i otoczenia – o powrocie do zajęć lekcyjnych lub o bezpiecznym, zorganizowanym rozpuszczeniu uczniów do domów.
4. Z przebiegu całego zdarzenia oraz podjętych działań ochronnych sporządza się oficjalną notatkę służbową i dokumentację powypadkową/zdarzeniową, która pozostaje w dokumentacji szkoły.

§ 11.

Zasady testowania systemów alarmowych i prowadzenia ćwiczeń

1. Z uwagi na brak radiowężła, każde techniczne sprawdzenie sprawności dzwonek szkolnych lub zaplanowany próbny alarm muszą być zapowiedziane z wyprzedzeniem wyłącznie drogą elektroniczną.
2. Dyrektor lub osoba upoważniona przesyła informację o planowanym teście systemu dzwonek minimum 1 dzień wcześniej poprzez wiadomość w dzienniku elektronicznym.

3. W przypadku braku wcześniejszego otrzymania wiadomości tekstowej o charakterze testowym, każdy usłyszany nietypowy sygnał dzwonka należy bezwzględnie traktować jako realne zagrożenie i natychmiast wdrożyć odpowiednią procedurę ochronną.